אשכחן דרבותא וכו'. עז למלבה עז העומדת למלבה וכן רחל העומדת לגזזה גדל גזין ותורי דרדקי העומדים למריסה ותמרי דעיסקא העומדין להוליכן למחורה למקום אחר פלוגתא דר' יהודה וכו' לרבי יהודה לחיים ליה מוקלה לחסור לשחטן ביו"ט מלא ג"כ הזמינם מבעוד יום ולרבי שמעון שרי: מעבירין מעל השולחן וקליפין. ומטלטל בידו ממש דמזו לבהמה ואע"פ דמעיקרא לאדם והשתא לבהמה שרי דלא חיישינן למוקלה: ובה"א מסלק את השבלא כולה ומנערה. אבל לטלטל בידים לא משום מוקלה: אנו אין לנו. בשעת משנה זו לפי שמולפת השעה אלא כך שמענו מרבותינו בדעת שמעתי בר' יהודה ומחמרי וכ"ה בר"ח: מחתכין את הדלועין. תלושין לפני הבהמה ולא ממרינן טרחא דלא כותך הוא: ואת הנבלה לפני הכלבים. ואע"פ שמנבלה בשעת דבין השמשות לא היתה עומדת לאכילת כלבים אפילו הכי שרי לית לן מוקלה בשעת הלכך גבי מעבירין מעל השולחן דחיירי בשעת מוקמינן לב"ה דניחו כרבי שמעון כי היכי דלא תיקשי הלכתא להלכתא דקי"ל הלכתא כחתם משנה וקי"ל הלכה כב"ה אבל גבי יו"ט דסתם רבי בר' יהודה דתנן אין מבקעין עצים ביו"ט לא מן הקורות הסדורות זו ע"ג זו בקרקע ועומדות לבנין ולא מן הקורה שנשברה ביו"ט ואע"פ שעומדת מעבשו להסקה הואיל וניח השמשות לאו להכי קיימא וכיון דמיתקלאי לבין השמשו מיתקלאי לכולי יומא מלמא מילי לן מוקלה ביו"ט זו היא שיטת הריע"ף ז"ל דסבירא ליה דמוקלה בשעת שרי וביו"ט אסור ומתרינן טעמא בגמרא משום דשעת חמיר ולא אתי לזלזולי ביה ומיהו מיכא לקיל אתי לזלזולי ביה ומיהו מיכא למידק להואיל ובשעת שרי לית לן למיסריה נמי ביו"ט להא דתנן במכילתין פרק יום טוב שאל [דף י"ח.] גבי מטבילין מחם בשעת לכיון דבשעת שרי משום דלא מיחזי כמתקן דגרמה כמיקר לף ביוה"כ נמי נהי דליכא למתלי במיקר משום דרמיסה אסורה ביה מפני שרי לליכא מידי דבשעת שרי וביו"כ אסור וקל וחומר הדברים השתא טעילה למיסקרא מדינא ביוה"כ שרינן לה משום דבשעת שרי קל וחומר למוקלה מעתה שמותר ביו"ט מן הדין שלין רשאי לאוסרו משום דיו"ט קיל ואתי לזלזולי ביה הואיל ובשעת שרי ומדוחק קושיא זו הוצרך הר"ז הלוי ז"ל לומר דכי סתים לן תנא ביו"ט כרבי יהודה הוי מילי במילי דמתסר בשעת כגון בקוע עלים מן הקורות מע"ג דלית לן מוקלה בשעת מכל מקום הנקוע מלד עלמו אסור בו ולפיכך מע"פ שבקוע עלים מוכנים מותר ביום טוב אלו מוסרים לבקע מן הקורות מדין מוקלה וכן הדין במורה דכדיפ שאסורין לשחטן ביום טוב משום מוקלה כיון שבשחיטה אסורה בשעת מלד עלמה לבל תמרי דעסקה וכיוצא בהן כיון דבשעת שרו לית לן מוקלה אף ביום טוב שרו לליכא מידי דבשעת שרו וביום טוב אסור ואין זה דעת הריע"ף ז"ל שהרי כתב כאן דתמרי דעסקה אסורין ביום טוב ולקושייתו של בעל המאור ז"ל יש לומר דכי ממרינן ליכא מידי דבשעת שרי וביום הכיפורים אסור הני מילי בשעת ויוה"כ שריסס שוה לכם ולא אתי לזלזולי ביום הכפורים אבל ביו"ט משום דאתי לזלזולי ביה לא רלו להשוותו לשעת והרי מלינו שמתלקין ביניסס שהרי ממרו [שבת מה.] מניחין נר של גבי דקל בשבת ואין מניחין ע"ג דקל ביום טוב ולפיכך כל מוקלה שע"פ שהוא מותר בשבת אסור ביו"ט: **ולעניין** בייתות ומדבריות סבירא לן כסתם מתני' וכדפירש תנא קמא דברייתא דאמר אלו הן מדבריות כל שיוצאות בפסח ורועות ונכנסות ברביעה בייתות שיוצאות ורועות חוץ לתחום ובאות ולנות בתוך התחום ורבי דאמר אלו ואלו בייתות הן לית הלכתא כוותיה דלא קי"ל דהלכתא כרבי אלא לגבי יחיד אבל לגבי רבים לא והוו להו מדבריות דאינן באות ולנות בתוך התחום מוקצות דלאו דעתיה עלייהו דהא אינן באות בתוך התחום:

סליקא להו פרק משילין וסליקא לה מסכת יום טוב

סליקא להו פרק משילין וסליקא לה מסכת יום טוב

רש"י

במרחטון: **עז העומדת לחלבה.** ולא לחליבה וכן רחל לגיזתה ותרנגולת לגדל ביציה: **ותורי דרידי.** סוד למריסה: **דעסקה.** כלומר שעומדין לסחורה:

סליקו להו משילין וסליקא לה
מסכתא יום טוב

עין משפט נר מצוה

תתקכט

א מיי' פ"ק מהל' יו"ט סמג לאוין עה טור או"ח סי' תלה:

מסורת הש"ס

ב) שבת יט: ג) דף ג. ד) נעיל דף ד. ה) ל"ל כך ואמרו טלטול המוקלה בשבת:

קובץ הגהות

ב"ח (ו) ל"ל וקלמרי:
חו"י (א) עי' לעיל בריי"ף פימן ג"ב:

שלטי הגבורים

א סמ"ג כתב דאין חילוק בין מוקלה דשבת למוקלה דיו"ט דשמתירינהו הלכה כר"ש דשרי והאריך בראיות ומיי' ובעלותס בתוי בריבינו אבל בה"ג וסי' ו"ח פוסקים כר"ש בין בשבת בין ביו"ט ולא שכיבינו מס היה מחלק לומר שאין הלכה כר"ש אלא במוקלה שבעל הלכה כר' יהודה ובין ר"ח פסק כר"ש אף ביום טוב אלא במוקלה מחמת איסור ומלד פסק כר' יהודה ביום טוב:

לשון ריא"ז ז"ל דבשס שמלרו טלטול המוקלה ביו"ט[ב] והבאתי מולקין בלבד זה יש שמחמירין בו ביו"ט יותר מן השבת ופירות העומדי לסחורה מותרים בשבת בין בחליבה בין בטלטול וכן בהמה שנתנבלה בשבת מותר להחליבה לכלבים אבל ביום טוב אוסרים הנבלה והפירות בין בחליבה בין בטלטול לפי ש"ט היא קל בעיני העם ונזכרו בו יותר מבשבת וכך היא שעת מז"ה וי"ל אלא התמירו ביו"ט יותר מן השבת ואל מוקלה ועוד שמותר בשבת מותר ביו"ט וכן תרנגולת העומדת לגדל ביצים ועז העומדת לחלבה שחטן ולקליכן ביו"ט וכן קליפי לנוזים וגרעיני תמרים שבתי כלים שבשבתו ביו"ט מותר להסקין ביום טוב ואע"פ שלא היו עומדים מעבש יום טוב להסקה וכן היא שיטת המורה וכן נראה בעיני עיקר כמבואר בקונטרס הלחיות:

שיטת ריב"ב

לשחטן רבוותא וכו'. כתב בתמיי דעת הרב הגדול מוהר"ר שלמה הלוי בפרק לשון:
סליק פירקא וסליקא לה מסכת יום טוב: